

OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA VODA

Prema odluci Generalne skupštine Ujedinjenih naroda od 1993., svake se godine 22. ožujka obilježava Svjetski dan voda. Tema je ovogodišnjeg Svjetskog dana voda, čija se glavna svjetska manifestacija održavala u Meksiku, bila *Voda i kultura*. Takvom se temom htjelo ukazati na činjenicu da postoje brojni i različiti pogledi na iskorištavanje i odnos prema vodi i da je to ovisno o kulturnoj tradiciji. Inače je voda središte mnogih religija i često se koristi u različitim ritualima i obredima.

Cilj je ovogodišnjeg obilježavanja Svjetskog dana voda promocija kulturološke raznolikosti, očuvanje i poštovanje specifičnosti pojedinih kultura radi stvaranja interaktivnog i neovisnog svijeta.

Svjetski dan voda zajednički su obilježili Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i *Hrvatske vode*. U poslovnoj zgradi *Hrvatskih voda* u Zagrebu održana je vrlo dobro posjećena konferencija za novinare. Uvodni je govor održao generalni direktor Slavko Rajnović, dipl. ing. građ., a na pitanja novinara su odgovarali dr. sc. Siniša Širac, zamjenik generalnog direktora i Gorazd Hafner, dipl. ing., načelnik Odjela za korištenje voda u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. To je bila prilika i za predstavljanje nove Strategije upravljanja vodama. U svom je kratkom i sadržajnom govoru ing. Rajnović ukratko sumirao smisao obilježavanja Svjetskog dana voda i onoga što voda predstavlja za civilizaciju i opstanak ljudskog roda.

Bez hrane, rekao je, možemo živjeti mjesecima, ali bez vode ni jedan dan. Od ukupnih zaliha vode samo 2,5 posto su slatke, od njih 0,3 posto otpada na vidljive vode – rijeke i jezera. Ostale su u podzemlju ili su

zaleđene na polovima. Neprijeporno je da je 20. stoljeće bilo u znaku nafte, a sadašnje sasvim sigurno pripada vodi jer prema prognozama Ujedinjenih naroda za desetak godina čak 2,5 milijardi ljudi neće imati pristup pitkoj vodi. Već danas u svijetu svakoga dana od posljedica povezanih s vodom umire gotovo 8000 ljudi, a polovica od toga su djeca.

Hrvatska je s obnovljivim zalihama pitke vode na 3. mjestu u Europi i na 30. u svijetu. Najveće ljepote Hrvatske tvore upravo vode – Jadransko more, Plitvička jezera, slapovi Krke, velike rijeke poput Dunava, Save i Drave te tisuće potoka i rijeka.

nabujale rijeke i potoci uzrokovali velike štete. Stoga su potrebna stalna ulaganja u održavanje i dogradnju vodozaštitnih građevina.

Druga je bitna sastavnica gospodarjenja vodom njezino iskorištavanje, ponajprije za piće, ali i za navodnjavanje i druge tehnološke potrebe. Danas je u Hrvatskoj na javne vodoopskrbne sustave priključeno približno 75 posto, a u sljedećih će se desetak godina pokušati dostići europska razina između 90-95 posto. Zato valja uložiti gotovo 10 milijardi kuna. U Hrvatskoj danas ima 130 vodoopskrbnih komunalnih društava, a racionalno bi bilo da ih ima 20-25, čime

Generalni direktor *Hrvatskih voda* Slavko Rajnović govori o značaju Svjetskog dana voda na konferenciji za tisak

Vodno je gospodarstvo u Hrvatskoj, nastavio je generalni direktor *Hrvatskih voda*, organizirano prije 130 godina, a do prije pedesetak godina sve su vidljive slatke vode bile pitke. No voda je povremeno predstavljala opasnost za život i imovinu ljudi, pa je glavna funkcija vodnog gospodarstva bila zaštita od poplava jer su

bi došlo do koncentracije struke i smanjivanja troškova.

Voda može posredno omogućiti i nova radna mjesta. Danas se u Hrvatskoj navodnjava otprilike 9000 ha zemljišta, a svaki hektar navodnjavane površine pod intenzivnom kulturom zahtijeva rad četvero do petoro ljudi.

Plakat za obilježavanje ovogodišnjeg Svjetskog dana voda

Zaštita voda je najvažniji segment vodnog gospodarstva jer sadašnje količine kvalitetnih voda valja sačuvati za sljedeće generacije. Razina je zaštite voda znatno ispod europskih standarda i stoga je nužno u idućih desetak godina uložiti gotovo 12 milijardi kuna radi osiguravanja 70 posto sustava javne odvodnje u malim naseljima do 2000 stanovnika odnosno 100% u naseljima s više od 15.000 stanovnika.

Upravo su te djelatnosti i planske aktivnosti vodnog gospodarstva obrađene u vodnogospodarskoj osnovi Hrvatske – Strategiji upravljanja vo-

dama. To je temeljni planski dokument kojim se određeni ciljevi, uloga i zadaća države i *Hrvatskih voda* kao državne agencije u upravljanju vodama. Upravo je započela javna rasprava, a uskoro će Strategija biti prihvaćena u Hrvatskom saboru.

Svoj je govor ing. Slavko Rajnović završio jednim efektivnim pitanjem. Kap vode, rekao je, skupljena na nekom listu na Medvednici, Biokovu, Velebitu ili Bilogori formira potočić i prerasta u rječicu, rijeku te završava u moru, nakon isparivanja ponovno se vraća na polazište, mijenjajući samo agregatno stanje. U sve-

mu tome ne troši nikakvu energiju i ne zagađuje okoliš. Pitanje je jesmo li mi to u stanju.

U nastavku obilježavanja Svjetskog dana voda za pozvane je goste održan prigodni program. Najprije je sudionike pozdravio Herman Sušnik, dipl. ing. šum., državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, koji je iskoristio priliku da kaže što se sve poduzelo za rješavanje vodnogospodarskih problema u Hrvatskoj. Prošle je godine Hrvatski sabor donio izmjene i dopune Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva. Time je djelomice usklađena regulativa s okvirnom direktivom o vodama Europske unije, a stvoreni su osnovni uvjeti za stabilno financiranje tehničkog i gospodarskog održavanja sustava obrane od poplava. Vlada je donijela Odluku o visini naknade za melioracijsku odvodnju. Tako je osigurano provođenje nužnih zahvata u uređivanju vodotoka i vodnog dobra, razminiravanje kanalske mreže te dovođenja sustava na funkcionalnu razinu izgrađenosti do kraja 2008. Istodobno je pripremana Strategija za drugo čitanje u Saboru, a na sve se strane provode i javne rasprave. Do kraja godine pokušat će se uskladiti novi Zakon o koncesijama sa Zakonom o vodama te izraditi cijeli niz podzakonskih akata vezanih uz vode i financiranje vodnog gospodarstva.

Slijedio je koncert u kojem su Lidija Vadjon na violini i Krešimir Haas na čembalu izveli tri skladbe talijanskih baroknih skladatelja D. Catella, G. Frescobaldija i A. Corellija. Potom je predstavljen najnoviji brojevi glasila *Hrvatskih voda – Hrvatska vodoprivreda i Hrvatske vode* i otvorena izložba slikara Željka Lesara s najnovijim ciklusom posvećenim hrvatskim krajolicima.

Obilježavanje Svjetskog dana voda pod geslom *Voda i kultura* zaključeno je zajedničkim druženjem i prigodnim domjenkom.

B. Nadilo

PREDSTAVLJENJE STRATEGIJE UPRAVLJANJA VODAMA U SPLITU

Prva javna rasprava o Strategiji upravljanja vodama u Hrvatskoj održana je 14. ožujka 2005. u Splitu. Na raspravu su pozvani građani i nevladine udruge s vodnog područja dalmatinskih slijevova te svi ostali koji su zainteresirani za tu problematiku. Predstavnici Hrvatskih voda mr. sc. Sanja Barbalić (ravnateljica Zavoda za vodno gospodarstvo), dr. sc. Danko Biondić (direktor razvitka), Vlado Šimić, dipl. iur. (voditelj Ureda općih, pravnih i kadrovskih poslova), mr. sc. Miroslav Steinbauer i Anđelko Drnas, dipl. ing. građ. (direktor VGO Split) te Gorazd Hafner, dipl. ing. (načelnik Odjela korištenja voda) iz Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, objasnili su nazočnima da je nacrt Strategije, kao temeljni razvojni dokument vodnoga gospodarstva, prihvatila Vlada te ga uputila u saborsku proceduru. Riječ je o dugoročnom planskom dokumentu kojim se utvrđuju vizija, misija, ciljevi i zadaci državne politike u upravljanju vodama. Iznesena su strateška opredjeljenja i

razvojne smjernice vodnoga gospodarstva uzimajući u obzir razvojne potrebe, ekološka ograničenja, zatečeno stanje vodnog sektora, gospodarske mogućnosti i zahtjeve međunarodne zajednice za postizanjem odgovarajućih standarda u upravljanju vodama.

U Strategiji se navodi kako je nužno postići dobro ekološko stanje voda, očuvati vodne i o vodi ovisne ekosustave te razvijati gospodarski opravdane i ekološki prihvatljive vodnogospodarske sustave, kako bi se mogle osigurati dovoljne količine voda odgovarajuće kakvoće za ostvarivanje primjerenog standarda stanovništva i za zadovoljavanje gospodarskih razvojnih potreba. To će se ostvariti integralnim upravljanjem vodama na svim slijevovima. Hrvatska će morati racionalno ulagati u vodnogospodarske sustave i poticati daljnji razvitak višenamjenskih sustava uređivanja i iskorištavanja voda i zemljišta.

Jedno od polazišta pri definiranju Strategije bile su i međunarodne obveze koje je Hrvatska preuzela nizom bilateralnih i multilateralnih među-

narodnih ugovora. U dokumentu su se također poštovali i obveze propisane u pravnoj stečevini Europske unije koje moramo ispuniti tijekom pretpristupnog procesa.

Glavni će partneri vodnoga gospodarstva u realizaciji ovog dokumenta biti komunalni sektor, prostorno planiranje, zaštita okoliša, zaštita prirode, poljoprivreda, šumarstvo, gospodarstvo, znanost, obrazovanje i mediji. Shodno odredbama Okvirne direktive o vodama Europske unije, u provedbu Strategije trebale bi se uključiti i različite zainteresirane nevladine udruge.

Prostorni planovi imaju ključnu ulogu u realizaciji Strategije. Njihovom se provedbom osigurava primjereno iskorištavanje prostora na vodnom dobru i na zaštićenim područjima, ali se i rezerviraju prostori za buduće vodne građevine. Prostorni će se planovi u budućnosti morati sustavno usklađivati s planovima upravljanja vodama po vodnim područjima, a to će se prema odredbama novoga Zakona o vodama morati obavljati svakih šest godina.

J. S. Dragičević